

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

100.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 23-го Декабрл. — 1847 — Wilno. WTOREK, 23-go Grudnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Декабрл.

Высочайшій Рескриптъ,

данный на имя Генералъ-Адъютанта Литке.

Господинъ Генералъ-Адъютантъ Литке! Во изъясненіе совершеннаго Моего благоволенія за отличную службу вашу и въ особенності за усердіе, оказанное вами при воспитаніи Его Императорскаго Высочества, Любезнѣйшаго Сына Моего, Государа Великаго Князя Константина Николаевича, Всемилостивѣйше жалуя вамъ, препровождаемую при семь табакерку, съ Моимъ портретомъ, украшенную брилліантами, пребывая къ вамъ благосклоннымъ.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ С. Петербургъ,
25-го Нолбра 1847 года.

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 6 Декабрл, за отличіе по службѣ, Виленскій Губернскій Предводитель Дворянства, Коллежскій Совѣтникъ Пусловскій, Всемилостивѣйше призведенъ въ Статскіе Совѣтники.

— Состоящій при Главномъ Директорѣ Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ Царства Польскаго чиновникомъ особыхъ порученій, Коллежскій Совѣтникъ Жилинскій, уволенъ отъ службы, по болѣзни, съ чиномъ Статскаго Совѣтника.

Государь Императоръ Высочайше повелѣтъ соизволяя: на будущее время пропускать въ Россію тѣхъ только изъ иностранныхъ подмастерьевъ (*Gesellen*), работниковъ и низшихъ сословій людей, которые будутъ выписываться изъ-за границы, извѣстными мѣстнымъ начальствамъ фабрикантами нашими и держателями ремесленныхъ заведеній, и на этотъ конецъ постановить слѣдующія правила: 1) Каждый фабрикантъ или ремесленникъ, встрѣчающій надобность въ вызовѣ изъ чужихъ краевъ подмастерья или работника, обязывается предварительно испросить на то дозволеніе мѣстнаго полицейскаго начальства, съ означеніемъ въ своемъ прошеніи имени и мѣста пребыванія выписываемаго имъ лица, и вмѣстѣ съ тѣмъ представить подписку въ томъ, что онъ принимаетъ на себя полную отвѣтственность за образъ его мыслей и поведеніе. 2) По полученіи испрашиваемаго дозволенія,

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 15-go Grudnia.

NAJWYŻSZY RESKRYPT,

do Jenerał-Adjutanta Lütke.

Panie Jenerał-Adjutancie Lütke! W dowód zupełnego MEGO zadowolenia z odznaczającą się służby waszej, a zwłaszcza z gorliwości, której dowiedliście przy wychowaniu JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI, Najukochańszego Syna MOJEGO, WIELBIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO NIKOLAJEWICZA, Najmilszociwiej udarowuję was załączoną tu tabakierą, z Moim portretem, ozdobioną brylantami, pozostając ku wam przychylnym.

Na oryginalie własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

НИКОЛАЙ.

W St. Petersburgu,
25-go Listopada 1847 roku.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 6-go Grudnia, za odznaczenie się w służbie, Wiленski Gubernialny Marszałek, Radzca Kollegialny Pustowski, Najtaskawiej mianowany Radzcą Staau.

— Zostający przy Głównym Dyrektorze Spraw Wewnętrznych i Duchownych w Królestwie Polskiem, jako urzędnik do osobnych poruczeń, Radzca Kollegialny Żyliński, uwolniony ze służby, dla choroby, z rangą Radzcy Staau.

JEGO CESARSKA MOŚĆ Najwyżej rozkazać raczył: na przyszłość przepuszczać do Rossji tych tylko z zagranicznych czeladników (*Gesellen*), robotników i niższego stanu ludzi, którzy będą sprowadzeni z zagranicy przez znanych władzom miejscowym fabrykantów naszych i utrzymujących zakłady rzemieślnicze, i w tym celu zaprowadzić następnie przepisy: 1) Każdy fabrykant lub rzemieślnik, będący w potrzebie sprowadzenia z obcych krajów czeladnika lub robotnika, winien jest wprzód wyjechać sobie na to pozwolenie władzy miejscowej policyjnej, z wyszczególnieniem w swém podaniu nazwiska i miejsca pobytu sprowadzanej przezeń osoby, a razem złożyć deklaracją, że bierze na siebie wszelką odpowiedzialność za sposób jego myślenia i konduity. 2) Po otrzymaniu takowego pozwolenia, z podpisem władzy policyjnej, fabrykant lub rzemieślnik winien przestać je temu, którego ma sprowadzić, dla wyjednania u Missyj lub Konsulatów naszych paszportu

за подписаніемъ полицейскаго начальства, фабрикантъ или ремесленникъ долженъ отправить свое къ выписываемому лицу, для испрошенія отъ Миссіи и Консульства нашихъ паспорта на взѣздъ въ Россію, или же для засвидѣтельствованія національнаго его вида.

3) Исключаются изъ сего одни природные Англичане, и слѣдовательно дѣйствию означенныхъ правилъ подлежатъ все лица, принявшія Англійское подданство изъ другихъ націй.

В и л н а .

С. Петербургскій Совѣтъ Дѣтскихъ Приютовъ, по случаю приближенія Новаго 1848 года, привелъ въ дѣйствіе установленіе замѣна разсылки визитныхъ билетовъ извѣстнымъ пожертвованіемъ въ пользу сихъ учреждений. По примѣру сему Виленское Губернское Попечительство, желая соединить обычай визитовъ общихъ въ извѣстные дни года съ дѣломъ благотворительнымъ, предполагаетъ между лицами, которыя на то соглашаются вмѣсто заготовленія и разсылки карточекъ, по случаю Новаго Года вносить извѣстную сумму въ пользу здѣшнихъ Приютовъ, Попечительство которыхъ озаботится напечатаніемъ всехъ именъ въ особомъ спискѣ при Виленскомъ Вѣстникѣ. Послѣ чего, все означенныя лица будутъ считаться уже исполнившими общіе визиты, но коимъ они должны были разсылать карточки. Время доставленія денегъ назначается 27 числа сего Декабря. Для удобнѣйшаго приема адресовъ съ означеніемъ имени отчества и фамиліи, а также опредѣленной платы, назначается Канцелярія Виленскаго Губернскаго Попечительства дѣтскихъ Приютовъ на Замбовой улицѣ въ казенномъ домѣ, а въ особенности поручено Виленскому Полцимейстеру собирать подписки и деньги отъ желающихъ лицъ замѣнить визиты пожертвованіемъ. За такое объявленіе къ Новому Году назначается отъ каждой особы не менѣе 3 руб. сер.

Отъ Губернскаго Попечительства Виленскихъ Дѣтскихъ Приютовъ объявляется во всеобщее извѣстіе, что розыгрышъ лоттерей въ пользу Виленскихъ Приютовъ, на которую произведена раздача билетовъ, заботливостію Госпожи Попечительницы, послѣдуетъ 31 сего Декабря въ 9 часовъ по полудни, въ извѣстной залѣ дома Миллеровъ, на Нѣмецкой улицѣ, во время вокальнаго вечера того дня.

Продолженіе свѣдѣній о дѣйствіяхъ эпидемической холеры.

(См. N. 95 Вил. Вѣстн.)

Въ Москвѣ, съ 17-го по 24-е Ноября, вновь заболѣло холерою 231 человекъ и 112 умерло. Съ начала эпидеміи по 24-е Ноября заболѣло въ Москвѣ 2,765, изъ которыхъ 1,419 умерло.

По Тверской Губерніи болѣзнь покуда ограничивается городомъ Торжкомъ, гдѣ она продолжается въ слабомъ видѣ.

Въ Харьковской Губерніи болѣзнь по всему пространству приближается къ концу. Въ самомъ Харьковѣ, съ 17-го Октября по 4-е Ноября, заболѣло 25 чел. и умерло 9; а съ 4-го по 8-е Ноября вновь заболѣвшихъ и умершихъ уже не было. Всего съ начала эпидеміи по 8-е Ноября: въ Харьковѣ заболѣло 1,335, умерло 446; по уѣздамъ заболѣло 10,432, умерло 3,155; итого заболѣло 11,767, умерло 3,601.

Извѣстія, полученныя, въ продолженіе послѣдней недѣли, о прочихъ мѣстахъ Имперіи, вообще, благодаря Бога, весьма утѣшительны. Болѣзнь на новыхъ мѣста почти не распространялась, и сила ея повсемѣстно уменьшается.

Эпидемія совершенно прекратилась: въ Казани съ 11-го и въ Симбирскѣ съ 12-го Ноября.

По Оренбургской Губерніи холера не вышла за предѣлы первоначально пораженныхъ ею уѣздовъ; но въ Области Уральскаго Войска она изъ города Уральска взяла направленіе къ югу, и появилась въ городѣ Гурьевѣ.

Эпидемія въ средней полосѣ Россіи покаместъ держится еще съ нѣкоторымъ упорствомъ въ Губерніяхъ Курской и Орловской; но также примѣтно нѣтъ слабѣетъ.

do Rossyi, lub teŝ dla zawizowania jego ŝwiadcetwa krajowego. 3) Wyjęci sã od tego tylko rodowici Anglicy, a przeto mocy powyższych przepisów ulegają wszyscy, którzy z innych narodów przyjęli poddaństwo Angielskie.

W i l n o .

St. Petersburgska Rada Opiekunów Domów Przytulku dla Dzieci, z powodu zbliżającego się Nowego Roku, przyprowadziła do skutku zwyczaj zastępowania biletów wizytowych wnoszeniem pewnej opłaty na korzyść rzeczonych zakładów. Idąc za tym przykładem Wileńska Gubernialna Opieka, chcąc połączyć zwyczaj ogólnych wizyt w pewne dni roku z czynami dobroczynności, proponuje osobom, które się na to zgodzą, zamiast przygotowywania i rozsyłania biletów, z powodu Nowego Roku, wnosić pewną sumę na korzyść tutejszych Domów Przytulku, których Opieka zajmie się wydrukowaniem wszystkich imion w oddzielnej liście przy Wileńskim Kuryerze. Później wszystkie rzeczone osoby będą się uważały jakby dopełniły zwykłych odwiedzin, z powodu których musiałyby posyłać bilety. Termin przysyłania pieniędzy oznacza się na dzień 27 Grudnia. Dla łatwiejszego przyjmowania adresów z oznaczeniem imienia i nazwiska, jako też piędnych ofiar, przeznaczona się Kancelarya Wileńskiej Gubernialnej Opieki Domów Przytulku, na ulicy Zamkowej, w domu Skarbowym, szczególniej zaś poruczono Wileńskiemu Poliemejstrowi zbierać podpisy i pieniądze osób, chcących zastąpić wizyty ofiarami. Za ogłoszenie tego rodzaju, uwalniającego od wizyt z powodu Nowego Roku, naznacza się od każdej osoby nie mniej jak 3 rub. sr.

Gubernialna Opieka Wileńskich Domów Przytulku dla Dzieci podaje do powszechnej wiadomości, że ciągnięcie loteryi na korzyść Wileńskich Przytulców, na którą rozdane zostały bilety troskliwością Pani Opiekunki, nastąpi d. 31 Grudnia, o godzinie 9 ej wieczorem, w zwykłej sali domu Müllerów, na N. mieckiej ulicy, podczas wieczoru Wohalnego tegoż dnia.

Dalszy ciąg wiadomości o postępie epidemической холеры.

(Ob. N. 91 Kur. Wil.)

W Moskwie od 17 do 24 Listopada, było na nowo dotkniętych cholera 231, umarło zaś 112. Od początku epidemii do 24 Listopada zachorowało w Moskwie w ogóle 2,795, z których 1,419 umarło.

W Gubernii Twerskiej cholera dotąd jest tylko w mieście Torżku, gdzie działa w słabym stopniu.

W Gubernii Charkowskiej, na całej przestrzeni choroby zbliża się ku końcowi. W samym Charkowie od 17 Października do 4 Listopada, zachorowało 25, umarło 9; od 4 zaś do 8 Listopada nie zdarzyło się już żadnego przypadku choroby lub śmierci. W ogóle od początku epidemii do 8 Listopada: w Charkowie zachorowało 1,335, umarło 446; w powiatach zachorowało 10,432, umarło 3,155; w ogóle zaś zachorowało 11,767, a umarło 3,601.

Wiadomości, otrzymane w ciągu ostatniego tygodnia, z innych miejsc Państwa, w ogólności, dzięki Bogu, są nader pocieszające. Choroba w nowych miejscach prawie się nie rozszerzała, i nadto wszędzie upada na swej mocy.

Epidemia całkiem ustąpiła: W Kазaniu od 11, a w Symbirsku od 12 Listopada.

W Gubernii Orenburgskiej cholera nie przekroczyła granic tych powiatów, w których się początkowo zjawiła; wszakże w Obwodzie Wojska Uralskiego, z miasta Uralska wzięła kierunek na południe i zjawiła się w mieście Gurjewie.

Epidemia w średniej strefie Rossyi dotychczas trzyma się jeszcze z niejakim uporem w Gubernii Kurskiej i Orłowskiej, jednakże i tu już widocznie słabieje.

Изъ числа Западныхъ Губерній болѣзнь продолжается и отчасти еще разивается, наиболее въ Приволжскихъ Губерніяхъ: Могилевской, Черниговской, Киевской и Полтавской. Въ Киевѣ и Кременчугѣ, впрочемъ, болѣзнь въ настоящее время уже прекращается. Въ Могилевѣ, гдѣ она съ самаго начала распространилась довольно быстро, число заболѣвшихъ съ 13 го по 26-е Ноября, простиралось до 450, число умершихъ до 87. Всего со времени появления болѣзни:

Въ Киевѣ, съ 23-го Сентября по 18-е Ноября заболѣло 1,601, умерло 789.

Въ Могилевѣ, съ 31-го Октября до 20-го Ноября заболѣло 690, умерло 122.

Въ Пѣжинѣ, съ 12-го Октября по 12-е Ноября заболѣло 24, умерло 105.

Въ Кременчугѣ, съ 7-го Сентября по 8-е Ноября заболѣло 430, умерло 188.

Въ Екатеринославѣ и въ Екатеринославской Губерніи болѣзнь, повидимому, на исходѣ. Въ самомъ губернскомъ городѣ, съ начала эпидеміи по 8-е Ноября, умерло 99 изъ 395-ти заболѣвшихъ.

Въ Херсонѣ эпидемія дѣйствуетъ въ самомъ незначительномъ видѣ.

По полученнымъ новѣйшимъ извѣстіямъ, появившаяся вновь въ Тавризѣ холера, около 20 Октября, почти прекратилась.

З. pomiędzy Gubernij Zachodnich, choroba trwa i po części rozwija się jeszcze w Guberniach Naddnieprskich: Mohylewskiej, Czernihowskiej, Kijowskiej i Poltańskiej. Zresztą, w Kijowie i Kremenieczuku choroba w obecnym czasie już ustaje. W Mohylewie, gdzie z samego początku okazała była dość szybki postęp, liczba dotkniętych nią, od 13 do 26 Listopada, wynosiła do 454, a liczba umarłych do 87. W ogóle od czasu zjawienia się choroby:

W Kijowie, od 23 Września do 18 Listopada, zachorowało 1,601, umarło 789.

W Mohylewie, od 31 Października do 20 Listopada zachorowało 690, umarło 122.

W Nieżynie, od 12 Października do 12 Listopada, zachorowało 24, umarło 105.

W Kremenieczuku, od 7 Września do 8 Listopada, zachorowało 430, umarło 188.

W Ekaterinosławiu, tak w mieście jako i Gubernii, choroba, jak się zdaje, ma się ku końcowi. W samym Gubernialnym mieście, od początku epidemii do 8 Listopada, zachorowało 395, umarło zaś 99.

W Chersonie epidemia działa w stopniu najmniej silnym.

Podług otrzymanych najnowszych wiadomości, zjawiona na nowo cholera w Tauris, około 20 Października, prawie ustala.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ 14—16 Декабря.

Сообщенное извѣстіе, что дворъ переехалъ изъ Сентъ-Кла въ Парижъ, не подтвердилось. Его Величество Король, послѣ аудиенцій, данной французскому повелителю въ дѣлахъ въ Туринѣ, барону Андре, возвратился въ Сентъ-Кла. Баронъ Андре отправился немедленно въ Туринъ, гдѣ пробудетъ до приѣзда г-на Бакура, назначеннаго посланникомъ при тамошнемъ дворѣ.

Г-нъ Лагрене, французскій поверенный въ дѣлахъ при швейцарскомъ союзѣ, представлялся на прошлой недѣлѣ Королю и Королеви.

Вчера прибыли въ Парижъ изъ Марсели: герцогъ Саксен-Кобургскій съ своею супругою, и герцогъ Сиракузскій.

Число прибывшихъ въ Парижъ депутатовъ простирается до 300; предварительныя объясненія разныхъ партій были довольно оживлены. Нѣкоторые изъ депутатовъ, принадлежавшіе къ центру палаты, присоединились къ лѣвой сторонѣ. Въ конференцъ-залѣ палаты депутатовъ разсказывали, что у канцеля, герцога Пальме, собирались перы, пользующіеся большимъ вліяніемъ; поэтому полагаютъ, что министерство находится въ затруднительномъ положеніи.

Гонорать, что кабинетъ намѣренъ поддерживать выборъ г-на Созе въ президенты палаты депутатовъ.

Въ слѣдствіе объявленія лорда Пальмерстона въ парламентъ касательно Швейцаріи въ *Journal des Débats* замѣчаютъ только, что хотя, разумется, нечего уже стараться объ окончаніи войны, которая окончилась сама собою, однако же превращеніе непріязненныхъ дѣйствій было только однимъ изъ условій посредничества. Рѣшительнѣе и подробнѣе пишутъ о томъ въ *Conservateur*, предполагаемомъ специальномъ органѣ прѣзидента совѣта. „Сознаемся, сказано въ этой министерской газетѣ, что мы не понимаемъ отвѣта лорда Пальмерстона.“

Въ *Presse* пишутъ, что Г. Гизо получилъ депешу, изъ которыхъ видно, что три сѣверныя державы упорствуютъ, болѣе чѣмъ когда либо, въ своемъ намѣреніи составить условленную конференцію о швейцарскихъ дѣлахъ, и неоднократно предлагаютъ открыть эту конференцію въ Нешатель. Французскій кабинетъ тотчасъ согласился на оба предложенія, и говорятъ, представителемъ Франціи въ конференціи будетъ Г. де Лагрене, потому что графъ Буа-де-Конть находится въ саншомъ непріятныхъ личныхъ отношеніяхъ къ президенту сейма, Г. Оксебийнѣ.

Слышно, что французское правительство заключило, чрезъ посредство персидскаго посланника, отъправившагося обратно въ свою страну, договоръ съ персидскимъ Шахомъ, объ уступкѣ Франціи скалистаго острова Каррака, въ персидскомъ заливѣ. Эго

WІADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Франція.

Парижъ, 14—16 grudnia.

Nie potwierdziło się, że dwór zjechał już z zamku St. Cloud na mieszkanie do Paryża, ponieważ Król onegdaj, udzieliwszy posłuchanie Baronowi André, sprawującemu interessa francuzkie w Turynie, znowu do pomienionego zamku powrócił. Baron André odjechał natychmiast do Turynu, gdzie pozostanie aż do przybycia P. Bacourt, mianowanego Posłem przy tym dworze.

— Król i Królowa, przyjmowali, zeszłego tygodnia, sprawującego interessa francuzkie przy Związku Szwajcarskim, P. Lagrenée.

— Wczoraj przybyli do Paryża, Xiążę Sasko-Koburgski ze swoją małżonką, z Bruxelli, tudzież Xiążę Syrakuzy, z Marsylii.

— Już 300 deputowanych przybyło do Paryża. Przedwstępne rozmowy stronnictw były nader żywe. Uważano, że kilku deputowanych, należących dawniej do środka, przeszło obecnie do lewej strony. W sali narad Izby Deputowanych opowiadano, że u Xięcia Pasquier, kancle-rza, odbywała się narada wielu Parów, największy wpływ mających, z czego wyprowadzono wniosek, że gabinet musi się znajdować w przykrem położeniu.

— Mówią, że gabinet postanowił popierać w Izbie Deputowanych P. Sauzet na Prezesa.

— W skutek oświadczenia Lorda Palmerstona w Parlamencie angielskim, względem Szwajcaryi, w *Journal des Débats* czynią tylko uwagę, że chociaż, ma się rozumieć, niema już potrzeby starać się o ukończenie wojny, która się sama przez się skończyła, jednakże wstrzymanie kroków nieprzyjacielskich było tylko jednym z warunków pośredni. Z większymi szczegółami piszą o tém w *Conservateur*, uważanym za szczególny organ Prezesa Rady. „Wyznajemy, powiada ten dziennik ministerjalny, że nie rozumiemy zgoda odpowiedzi Lorda Palmerstona.“

— W *Presse* donoszą, że P. Guizot otrzymał depesze, z których widać, że trzy północne mocarstwa trwają bardziej niż kiedykolwiek w zamiarze złożenia zamierzonej konferencji o sprawach Szwajcarskich. I na miejsce jej zgromadzenia proponują Neuchâtel. Gabinet francuzki przystał natychmiast na obie te propozycje, i powiadają, że Reprezentantem Francyi w konferencji będzie P. de Lagrenée, gdyż Hrabia Bois-le Comte zostaje w nader nieprzyjaznych osobistych stosunkach z Prezesem Sejmu, P. Ochsenbein.

— Słychać, że rząd francuzki za pośrednictwem Posła perskiego, który właśnie opuścił Paryż, udając się na powrót do swego kraju, zawarł układy z Szachem Perskim, względem objęcia w posiadłość skalistej wyspy *Karrack* na odnodze Perskiej. Wyspa ta ma być następnie zamie-

островъ будетъ въ послѣдствіи обращенъ въ крѣпость и снабженъ выгодною гаванью, чтобы въ случаѣ нужды можно было дать безопасное убѣжище французскимъ кораблямъ.

— Слышно, что между Франціею и Голландіею происходили переговоры объ уступкѣ части острова св. Мартина, лежащаго близъ Гваделупы.

— Парижскіе журналы нынѣ заняты разсужденіями о предположеніи открыть нову гавань въ Средиземномъ морѣ. Проектъ этотъ сильно поддерживаютъ двѣнадцать главныхъ совѣтовъ. Дѣло идетъ о томъ, чтобы увеличить глубину устья Роны такимъ образомъ, чтобы корабли даже самыхъ большихъ размѣровъ могли доходить до г. Арль, который, находясь вблизи двухъ судоходныхъ рѣкъ, соединенныхъ значительными каналами, представляетъ для торговли чрезвычайныя выгоды.

— Принцъ Жуэвильскій занимается составленіемъ брошюры о французскомъ флотѣ, которую намѣренъ представить палатѣ пировъ.

— Въ *Sémaphore de Marseille* отъ 8 с. м. увѣдомляютъ, что Абд-эль-Кадеръ покорился мароккскому Императору. Онъ отправилъ къ Императору халифа Бу-Гамеда, съ изъявленіемъ покорности; сей послѣдній возвратился потомъ въ деиру эмира, въ сопровожденіи посланника, который отъ имени своего Султана Абд-эль-Рамаана объявилъ эмиру, что Султанъ готовъ принять покорность его съ тѣмъ, чтобы онъ немедленно распустилъ деиру, и чтобы находящіяся при немъ халифы отправились порознь въ мѣста, въ коихъ назначено будетъ имѣть имъ пребываніе, въ мароккскомъ владѣніи или въ Алжирѣ; наконецъ, чтобы самъ Абд-эль-Кадеръ избралъ себѣ, по усмотрѣнію своему, постоянное мѣсто жительства. Эмиръ, находясь въ затруднительномъ положеніи, принялъ предложенныя ему условія и рѣшился побѣститься близъ Феца; деира его была немедленно распушена, и по принятому у Арабовъ обычаю, всемъ лошадамъ перерезаны ножныя жилы. Въ этой мнимой покорности Абд-эль-Кадера кроется хитрость; онъ на вѣрное воспользуется свободою къ возобновенію прежнихъ сношеній въ государствѣ, въ которомъ у него почти столько же приверженцевъ, сколько и у императора, и вслѣдъ за симъ, съ новыми силами, будетъ продолжать войну. Въ марсельскихъ и парижскихъ журналахъ ничего не пишутъ о сдачѣ Абд-эль-Кадера.

А н г л и я.

Лондонъ, 12 Декабря.

Совѣщаніе парламента. Засѣданіе нижней палаты 10 Декабря. Въ началѣ сегодняшняго засѣданія, министры снова отвѣчали на многіе любопытные вопросы, предложенные имъ съ разныхъ сторонъ. На вопросъ г-на Инглиса относительно отправленія въ Римъ лорда Минто, лордъ Пальмерстонъ отвѣчалъ, что лордъ Минто находится въ Римѣ не съ официальнымъ порученіемъ, и не имѣетъ полномочія, для началія воспринятыхъ хартіею сношеній съ Апостольскою столицею, и что пока этотъ законъ не будетъ отмѣненъ новымъ законоположеніемъ парламента, правительству не сдѣлаеть ничего такого, чтобы могло подать поводъ къ справедливому упреку въ дѣйствіяхъ противъ существующаго въ этомъ отношеніи закона.

На вопросъ о греческомъ займѣ, сдѣланный г-мъ Кокреномъ, лордъ Пальмерстонъ отвѣчалъ, что Греція уплатила проценты за полгода, но тѣ проценты, которые должны получить въ Сентябрѣ, еще не получены, но объ нихъ послѣдуетъ требованіе.

На вопросъ Г. Гладстоуна относительно эманципации Евреевъ, сэръ Вудъ отвѣчалъ, что нѣтъ сомнѣнія въ томъ, что лордъ Россель, согласно своему обѣщанію, не оставитъ предложить, 16 числа, билль по сему предмету.

Г. Левисъ, отвѣчая лорду Джослину, извѣстилъ, что въ Калькутѣ образовалось общество, для постройки желѣзной дороги во внутреннихъ областяхъ страны, которая будетъ приводима въ исполненіе по частямъ, и обойдется всего въ 3,000 фунт. стерл.; равно и изъ Бомбѣя предполагаютъ провести желѣзную дорогу.

Послѣ сихъ вопросовъ, послѣдовали разсужденія объ ирландскомъ понудительномъ биллѣ, который не смотря на оппозицію, преимущественно со стороны Гг. Анслея и Фергуса О'Коннора, препровожденъ былъ

ниона въ варонію и опатрзона zostanie wygodnym portem aby w razie potrzeby dać bezpieczne schronienie dla okrętów francuzkich.

— Слышаѣ, że obecnie toczą się układy z Hollandyą, względem odstąpienia Francuji części wyspy św. Marcina, leżącej przy Gwadelapie.

— Dzienniki Paryzkie mocno się teraz zajmują mającym się utworzyć nowym portem nad morzem Śródziemnym. Plan ten silnie jest popierany przez dwanaście Rad Jeneralnych. Idzie o wygłębienie ujścia Rodanu w taki sposób, aby i największe okręty mogły dopływać aż do m. *Arles*, które położone w bliskości dwóch rzek żeglowych, przez wielkie kanały połączonych, zapowiada dla handlu nadzwyczajne korzyści.

— Xiąże Joinville pracuje nad broszurą o flocie francuzkiej, którą chce przełożyć Izbie Parów.

— *Sémaphore de Marseille* donosi pod d. 8 b. m., że Abd-el-Kader poddał się zupełnie Cesarzowi Marokkańskiemu Emir wystąpił był, jak wiadomo, do Cesarza Kalifa Bu-Hamedi, z oświadczeniem poddania się; ten ostatni powrócił wkrótce do deiry Emira, wraz z postannikiem Abd-el-Rhamana, który imieniem swego pana pod tym tylko warunkiem obiecał przyjąć poddanie się jego, aby natychmiast deirę rozwiązał, tudzież, aby bawiący przy nim Kalifowie udali się pojedynczo do miejsc, jakie im w państwie Marokkańskim lub w Algierji wskazane będą; nakoniec, aby sam Abd-el-Kader wybrał sobie podług swęj woli pewne i stałe siedlisko. Emir, znajdując się w nader przykrem położeniu, przyjął narzucone mu warunki i postanowił osiąść w bliskości Fezu; deira jego została niezwłocznie zwinięta, i według zwyczaju Arabskiego, wszystkim jego koniom poprzecinano ściągające goleniowe. W tój pozornej uległości Abd-el-Kadera, taćnie daje się spostrzegać wybieg, aby korzystając z chwilowej swobody, użyć jej do odnowienia dawniejszych stosunków w kraju, gdzie prawie tyle, co i sam Cesarz, liczy stronników, i wkrótce z podwojonymi siłami znowu do walki wystąpić. Zreszta, o tём nawet poddaniu się Emira, ani inne dzienniki Marsylskie, ani Paryzkie pisma czasowe nie jeszcze nie donoszą.

А н г л и я.

Лондонъ, 12 grudnia.

Оби ды Парламенту. Посидзѣніе Избы Ниższej з д. 10 grudnia. На початку dzisiejszego posiedzenia, odpowiadali znowu Ministrowie na mnóstwo interessujących zapytań, które im z różnych stron były czynione. Zapytany przez P. Inglis względem wysłania Lorda Minto do Rzymu, oświadczył Lord Palmerston, że Lord Minto nie w urzędowym charakterze znajduje się w Rzymie, i nie posiada pełnomocnictwa do zawiązania wzbronionych przez ustawę stosunków ze Stolicą Apostolską, oraz, że dopóki to prawo przez nową uchwałę parlamentu zmienione nie zostanie, rząd nie uczyni żadnego kroku, któryby nań mógł ściągnąć zarzut przeciwnego ustawie postępowania.

Na zapytanie względem pożyczki greckiej, przez P. B. Cochrane uczynione, odpowiedział Lord Palmerston, że Grecya zapłaciła procent za pół roku, ale przypadający w przyszłym Wrześniu procent jeszcze zalega, o który jednakże nastąpi porozumienie.

Na zapytanie P. Gladstone względem emancypacji Żydów, odpowiedział Sir Ch. Wood, że niema wątpliwości, aby Lord Russell, stosownie do swego zapowiedzenia, nie przedłożył w d. 16 dotyczącego tój kwestyi bilu.

P. Lewis odpowiadając Lordowi Jocelyn, zawiadomił, że w Kalkucie utworzyło się towarzystwo do założenia kolei żelaznej w głąb kraju, która oddziałami będzie budowana, i nie będzie kosztować więcej jak 3,000 f. szt. Z Bombay podobnaż droga jest w planie.

Po tych interpellacjach, przystąpiono z porządku dzienneго do Irlandzkiego bilu przymusowego, który, pomimo opozycji, mianowicie ze strony PP Ansley i Feargus O'Connor, przekazany został do Jeneralnego Komite-

въ генеральный комитетъ. За симъ палата образовавшись въ комитетъ, отсрочила свое засѣданіе до завтрашняго числа.

— Лифійный корабль Азіа, назначенный для перевезенія начальствующаго надъ флотомъ въ южномъ Океанѣ, адмирала Горибы, къ мѣсту назначенія, потерпѣвъ отъ бури въ бискайскомъ заливѣ большое поврежденіе, возвратился вчера въ Портсмутъ.

— По распоряженію правительства, въ Портсмутской гавани построены будутъ три новые форта, для защиты этой гавани.

— Въ Англіи и Валлисѣ считается теперь 630 католическихъ церквей; 10 семинарій и 38 монастырей мужескихъ и женскихъ, въ томъ числѣ 12 въ Лондонѣ.

— Сегодня носились на биржѣ слухи, что одинъ изъ значительныхъ торговыхъ домовъ, ведущихъ торговлю съ Остъ-Индіею, объявилъ себя несостоятельнымъ. Долги составляютъ около 160,000 ф. ст.

— Полученныя сегодня поутру извѣстія изъ Остъ-Индіи, весьма неблагоприятны. Все, по видимому, стоворилось противъ колоній: ураганы, банкротства въ Англіи и недостатокъ движенія въ торговыхъ дѣлахъ. Должно ожидать значительныхъ смуть, если англійское правительство не пошлетъ надежнаго подкрѣпленія. Въ Ямайкѣ уже поговариваютъ о планѣ образованія конфедерации, вмѣстѣ съ прочими колоніями сей страны. Мы узнали даже, что ямайская торговая палата отправила къ нимъ съ этою цѣлію циркуляръ, который повсюду принятъ былъ съ большимъ удовольствіемъ.

— Изъ Нью-Йорка отъ 25 Ноября увѣдомляютъ, что Сантана отправился изъ Тампико въ Англію на англійскомъ кораблѣ.

— Извѣстно, что египетскій Виге-Король давно уже подарилъ англійскому правительству пирамиду, такъ называемую Клеопатрину иглу, вышиною въ 21 метръ и 23 сантиметра, а весомъ въ 180 тоннъ (3,600 ц.). Англійское правительство донынѣ не предпринимало никакихъ мѣръ для перевоза въ Англію сей громады гранита, которая красуется еще на одной изъ александрійскихъ площадей. Нынѣ говорятъ приказано англійскимъ инженерамъ заняться перевозкою сей пирамиды изъ Александріи въ Лондонъ. Клеопатрина игла украшена множествомъ героглифовъ, высеченныхъ на гранитѣ глубиною въ дюймъ.

ШВЕЙЦАРІЯ

Въ засѣданіи швейцарскаго сейма, 11 Декабря, были прочитаны вѣрительныя грамоты, доставленныя Великобританскимъ посланникомъ, сэромъ Стратфордомъ Кэнингомъ, письмомъ Е. В. Королевы и рѣшеніе министра иностранныхъ дѣлъ, лорда Пальмерстона. Въ двухъ послѣднихъ документахъ выражаются благо-расположеніе Королевы и правительства къ союзу и попеченіе ихъ о независимости Швейцаріи. Затѣмъ президентъ объявилъ, что во вниманіе къ измѣнившимся обстоятельствамъ, посланникъ рѣшился не вручать ноты, одинакой съ французскою, которую ему поручено было доставить. Сеймъ занимался потомъ обсужденіемъ мѣръ, которыя должны быть приняты противъ Кантоновъ Нѣшательскаго и Аппенцельскаго вн. Род., отказавшихся прислать свой контингентъ противъ Зондербунда. Рѣшено было 12½ голосами наложить на Нѣшательскій Кантонъ пеню въ 300,000 швейцарскихъ франковъ, которыхъ проценты будутъ употребляемы для вспоможенія раненымъ или вдовамъ и сиротамъ убитыхъ на службѣ сейма. На Аппенцельскій Кантонъ вн. Род. наложена пеня въ 55,000 швейц. фр.

— Въ Базельской газетѣ увѣдомляютъ, что Прусскій посланникъ также доставилъ президенту сейма ноту, одинакую съ французскою и австрійскою.

— Въ швейцарскихъ газетахъ подшучиваютъ надъ притязаніями президента Оксенбейна, старающагося выставить себя новымъ Наполеономъ. Въ прокламаціи къ своей дивизіи, онъ напоминаетъ о старой гвардіи и ея предводителѣ, а при торжественномъ вшествіи своемъ въ Бернъ, ѣхалъ на бѣлой лошади, въ зеленомъ сюртукѣ, подбитомъ мѣхомъ, и въ маленькой трехъугольной шляпѣ. За нимъ везли Луцернскія знамена и хоругви, взятые вовсе не съ боя, и фуры съ ружьями, захваченными въ арсеналахъ. На груди большей части солдатъ красовались похищенные ими амулеты.

tu. Почѣмъ Изна замениwszy się w takowy Komitet, odroczyła się do jutra.

— Okręt liniowy *Azya*, który dowódcę floty na morzu południowym, Admirała *Hornby*, miał zawieźć na miejsce przeznaczenia, ucierpiawszy wiele od burzy w odnodze Biskajskiej, wrócił wczoraj do portu Portsmouth.

— Gabinet polecił wybudowanie trzech nowych zamków ku obronie portu w Portsmouth.

— Obecnie znajduje się w Anglii i Walii 630 kościołów katolickich, 10 seminarjów i 38 klasztorów, tak męzkich, jako też i żeńskich, a między innymi 12 w Londynie.

— Mówiono dziś na giełdzie, że znakomity dom handlowy prowadzący interessa z Indjami-Wschodnimi, ogłosił swoje upadłość wynoszącą około 160,000 funtów szterlingów.

— Listy otrzymane dziś rano z Indji Zachodnich, są bardzo niepomyślne. Wszystko zdaje się sprzysięgać przeciw koloniom: uragany, bankructwa w Anglii i brak ruchu w interessach. Z tego powodu przewidują tam niespokojne poruszenia, na przypadek, jeżeli rząd angielski zaniedba przyjść im w pomoc. Już jest mowa na Jamaica o projekcie utworzenia konfederacyi, wraz z innymi koloniami tej okolicy. Dowiadujemy się nawet, że Izba handlowa Jamaiki wydała do nich w tym względzie okolnik, który wszędzie z wielkiem zadowoleniem został przyjęty.

— Donoszą z New-Yorku pod dniem 25 listopada, że Santana odpłynął do Anglii z Tampico, na pokładzie okrętu Angielskiego.

— Wiadomo, że Wice-Król Egiptu oddawna podarował rządowi angielskiemu obelisk, tak zwaną „Iglę Kleopatry“, którego wysokość wynosi 21 metrów i 23 centymetry, i który waży 180 ton (3,600 cent.). Rząd angielski nie przedsięwziął aż dotąd żadnych środków dla przwiezienia do Anglii tej ogromnej bryły granitu, która figuruje jeszcze na jednym z placów Alexandrii. Teraz atoli miano wydać rozkazy inżynierom angielskim, aby przywieźli do skutku przewiezenie tego obelisku z Alexandrii do Londynu. Iglę Kleopatry przyozdobiona jest wielu hieroglifami, na cał głęboko wyrytymi w granicie.

SZWAJCARYA.

Na posiedzeniu Sejmu Szwajcarskiego, 11-go grudnia, czytane były wierzytelne listy, wręczone przez Posła Angielskiego, Sir Stratforda Canning, tudzież list Królowej Angielskiej i postanowienie Ministra Spraw Zagranicznych, Lorda Palmerstona. Dwa ostatnie dokumenta zawierają tylko wyrazy życzliwości Królowej i Rządu W. Brytanii ku Związkowi, jako też ich troskliwość o utrzymanie niepodległości Szwajcaryi. Poczem Prezes Sejmu oświadczył, że z powodu zmienionych okoliczności, Poseł Angielski postanowił nie doręczać ноты, jednakię treści z Francuzką, którą wprzódъ zalecono mu była podać. Sejm trudnił się następnie roztrząśnieniem środków, które miały być przedsięwzięte przeciw Kantonom Neuchatel i Appenzel Rot wewnętrznych, z powodu, iż nie przyślały swego kontyngienu przeciw Oddzielnej Lidze. Jakoż uchwalono 12½ głosami, nałożyć na Kanton Neuchatelski kserę pieniężną 300,000 franków Szwajcarskich, od której summy procent zostanie użyty na wsparcie ranionych, lub wdów i sierot poległych na służbie dla Sejmu. Na Kanton Appenzel nałożono kary pieniężnej 55,000 fr. Szwajcarskich.

— W Gazecie Bazylejskiej donoszą, że Poseł Pruski wręczył także Prezesowi Sejmu notę podobną do Francuzkiej i Austryackiej.

— W gazetach Szwajcarskich żartują z pretensyi Prezesa Ochsenbейна, który stara się uchodzić za nowego Napoleona. W odezwie do swojej dywizyi, napomyka o stariej gwardyi i jej dowódcy, a przy uroczystym wejściu do Bernu, jechał na białym koniu w zielonym surducie futrzanym i w niewielkim stosowanym kapeluszu. Za nim wieszono chorągwie i sztandary Lucernskie, bynajmniej nie na polu bitwy zdobyte, tudzież wozy z bronią, zabraną z arsenalów. Na piersiach większej części żołnierzy, dawały się widzieć zrabowane przez nich medaliki.

— В *Nouv. Vand.* сообщают следующее об имуществе Иезуитовъ въ Фрейбургскомъ Кантонѣ: „Существуютъ два различныя заведенія: коллегіумъ Иезуитовъ, которымъ поручено обученіе Фрейбургскаго юношества, и пансіонъ. 1) Иезуитскій коллегіумъ обладаетъ имуществомъ въ два милліона цѣнностью, его составляютъ: основныя имѣнія коллегіума; имѣнія бывшаго Марсанскаго Аббатства; имѣнія бывшаго монастыря въ Поза; имѣнія бывшаго монастыря въ Вальсентъ; различныя заведенія; сокровища и доходы очень богатой церкви; имѣнія трехъ конгрегацій: ремесленниковъ, гимназистовъ и большой Латинской конгрегаціи. 2) Особыя имущества: пансіонъ въ городѣ; очень большое имѣніе Христленбергъ за городомъ; владѣніе и лѣса въ Гуть-Фейф; все имѣніе Монте, съ замкомъ и лѣсами; имѣніе въ Дуллийскомъ приходѣ, въ Эставейскомъ округѣ; имѣніе и Иезуитскій домъ Эставейеръ; замокъ Бельфо; гостиница Дю-Понъ близъ Корбіера; сверхъ того суммы, данныя взаймы подъ залогъ.“

— W *Nouvelles Vandoises* udzielają co następuje o funduszu Jezuitów w Kantonie Fryburgskim: „Znajdują się tam dwa różne zakłady: Kollegium Jezuitów, którym poruczona instrukcja młodzieży Fryburgskiej, i pensyon. 1) Kollegium Jezuitów posiada fundusz wartości dwóch milionów franków, to jest, zasadnicze majątki Kollegium; majątki byłego Opactwa w Marsau; majątki byłego klasztoru w Posa; majątki byłego klasztoru w Valsaint; różne zakłady; skarby i dochody nader bogatego kościoła; majątki trzech kongregacji: rzemieślników, gimnazystów i wielkiej łacińskiej kongregacji. 2) Oddzielne fundusze: pensyon w mieście; bardzo wielki majątek Christlisberg za miastem; posiadłość i lasy w Hut-Fen; cały majątek Monte z zamkiem i lasami; majątek w parafii Lully, w okręgu Estawejer; majątek i dom Jezuitów Estawejer; zamek Belfaut; szpital niedaleko Corbières; nadto summy wypożyczone pod zakład.“

И т а л и я.

Римъ, 25 Ноября.

Вчера происходило торжественное открытіе вновь учрежденнаго муниципальнаго совѣта г. Рима. Сто совѣтниковъ, назначенныхъ Папою, отправились, подъ предводительствомъ президента г. Рима и его округа (*Comarca*), кардинала Альтиери, къ Пію IX, который привѣтствовалъ ихъ трогательною рѣчью. Сегодня они отправились въ арассельскую церковь, гдѣ выслушавъ Божественную литургію, собрались въ залахъ сенатскаго дворца, для избранія сенатора и 8 консерваторовъ. Не прежде какъ черезъ часъ послѣ наступленія ночи, объявленъ былъ результатъ балотирования, и когда провозглашенъ былъ сенаторомъ избранный 77 голосами, герцогъ Орсини, который уже оставилъ званіе сенатора за 18 предъ симъ лѣтъ, тогда обнаружилась большая радость, распространившаяся изъ Капитолія по всему городу. Папа утвердилъ сей выборъ.

— Монсеньоръ Корболи, отправленный въ Модену, для начатія переговоровъ на счетъ присоединенія къ таможенному союзу, получилъ нынѣ отрицательный отвѣтъ. Дали даже уразумѣть, что онъ можетъ выѣхать изъ Модены, такъ какъ дабыѣе его пребываніе при моденскомъ дворѣ ни къ чему не поведетъ. Сей послѣдній пунктъ въ послѣдствіи былъ смягченъ.

— 42 человекъ гражданъ, которые въ день открытія здѣшняго муниципалитета, несли знамена 14-ти частей Рима, были вчера на аудіенціи у Папы.

Флоренція, 7 Декабря.

Начальникъ англійской эскадры, Вице-Адмиралъ Паркеръ, прибылъ вчера сюда изъ Ливорно, и обѣдалъ у Великаго герцога. Въ Пизѣ студенты тамошняго университета и англійскіе офицеры флота угощаютъ другъ друга самымъ радушнымъ образомъ.

— Изъ Ментона сообщаютъ отъ 17 числа: „Вчера полученъ былъ здѣсь отвѣтъ герцога на прошеніе жителей, поданное 7 числа с. н. Флорестанъ I соглашается на требованіе относительно введенія такихъ перемѣнъ, которыя уже послѣдовали въ Сардинскомъ королевствѣ.“

Неаполь, 27 Ноября.

Королевскій духовникъ монсеньоръ Кели, попалъ въ немилость и лишился своего мѣста. Онъ производилъ донынѣ большое впечатлѣніе на умъ Короля; приемникъ его еще неизвѣстенъ.

— Американскій посланникъ Г. Полькъ, оставилъ Неаполь и улаженіе дѣлъ предоставилъ первому секретарю посольства.

— Везувій внезапно воспламенился; съ 13 по сіе число, текло изъ него около десяти значительныхъ потоковъ лавы; образовалось новое жерло, извергающее камни, пепель и пламя, съ ужаснымъ трескомъ и неприятнымъ запахомъ.

В е с о н у.

Рzym, 25 listopada.

Вечеромъ odbyła się uroczysta instalacja nowo ustanowionej Rady Muncypalnej m. Rzymu. Stu Radzców, mianowanych przez samego Papieża, udali się pod przewodnictwem Kardynała Altieri, Prezidenta m. Rzymu i jego okręgu (*Comarca*) do Piusa IX, który ich czułą powitał mową. Ztąd udali się do kościoła Aracelli na mszę św., po ukończeniu której zgromadzili się w salach pałacu Senackiego dla wyboru Senatora i 8 Konserwatorów. Dopiero w godzinę po zapadnięciu nocy, ogłoszono wypadek głosowania, a gdy ohwytany został Senatorem, mający za sobą 77 głosów, Xiążę Orsini, który przed 18 laty złożył był godność Senatora, powstała wielka radość, która wnet z Kapitolu rozeszła się po całym mieście. Papież zatwierdził ten wybór.

— Monsignor Corboli, który wysłany był do Modeny, w celu zawiązania układów względem przystąpienia do Związku celnego, otrzymał t-m odmowną odpowiedź. Dano mu nawet do zrozumienia, że może z Modeny wyjechać, gdyż dłuższy pobyt na dworze Modenkim do niczego nie doprowadzi. Ostatni punkt jednakże został później nieco złagodzony.

— 42 obywateli, którzy w dniu otwarczenia municipalności tutejszej, nieśli chorągwie 14 stu dzielnic Rzymu, byli wczoraj na posłuchaniu u Ojca św.

Florenca, 7 grudnia.

Dowódzca floty angielskiej, Vice-Admirał Parker, przybył tu wczoraj z Livorno, i obiadował u dworu. W Pizie, uczniowie tamczęnego Uniwersytetu i angielscy oficerowie floty, wyprawiają sobie wzajemnie uczy, pod wpływem najprzyjaźniejszych uczuć.

— Z Menton, w Xięstwie Monaco, piszą pod d. 17: „Wczoraj nadeszła tu odpowiedź Xięcia na petycję mieszkańców z d. 7 b. m. Florestan I. przychyliła się do żądania względem zaprowadzenia takich zmian, jakie już nastąpiły w Królestwie Sardyjskim.“

Neapol, 27 listopada.

Spawiednik Królewski, Monsignore Cocle, popadł w niełaskę i z urzędu swego złożony został. Wywierał on dotychczas wielki wpływ na umysł Króla; następcą jego jeszcze nie wiadomy.

— Poseł amerykański, P. Polk, opuścił Neapol i załatwienie interesów zdał pierwszemu Sekretarzowi poselstwa.

— Wezuwiusz odzyskał nagle życie. Od d. 13 do dzisiejszego, wypłynęło z niego dziesięć większych lub mniejszych potoków lawy; przyczem nowy utworzył się krater, z którego wyrzucane są kamienie, popiół i ogień, ze strasznym łoskotem i nieprzyjemnym zapachem.

Испания.

Мадридъ, 4 Декабря.

Судебный розыскъ по поводу смертоубійства, случившагося во дворцѣ Королевы Христины, оставленъ по предписанію верховной власти. Равнобрно прекращенъ процессъ, начатый противъ Г. Ларива, обвиняемаго какъ известно, въ стрѣляніи по экипажу Королевы, по тому поводу, какъ утверждаютъ, что въ процессѣ сей замѣшаны были имена некоторыхъ важныхъ лицъ.

— Вчерашнее засѣданіе сената было весьма важно. Проектъ адреса, не смотря на то, что въ немъ умѣреннѣе чѣмъ въ конгрессѣ высказано оужденіе послѣдняго министерства, подавъ поводъ г-ну Гарсія-Гойнѣ, стоявшему въ главѣ сего же министерства, къ поднятію похрова, которымъ нынѣшніе министры прикрываютъ спосობъ, посредствомъ коего получили въ свои руки кормило правленія. Прежде всего должъ по сказать, что Г. Гарсія Гойна 70-лѣтній, достопочтенный старецъ, пользующійся добрымъ именемъ, котораго не смѣла затѣять самая злобная зависть. Чтобы оправдать себя въ упрекѣ, будто бы онъ сильно желалъ получить министерскую власть, началъ онъ вчера подробно разсказывать, какимъ образомъ пригласили его въ кабинетъ 31 Августа. Онъ повинился только предложенію Королевы, которая отозвалась къ нему такъ: „Вы не можете себѣ представить, какъ я благодарна вамъ за то, что вы согласились принять портфель министерства. Я всю жизнь буду помнить объ этомъ.“ За симъ сравнивалъ злобныя нападки мнимыхъ опоръ государства — ультрамодерасовъ, помѣщаемыя тогда въ газетѣ *Faro* относительно правственности Королевы, съ мѣрами, которыми онъ и его товарищи старались пресѣчь эти злоупотребленія. Не только воспрещено было впускать въ Испанію нѣкоторые французскія газеты, но сверхъ сего сообщено французскому правительству, что здѣсь источникъ изъ котораго происходили клеветы тамошнихъ газетъ, и что если онъ не будетъ прекращенъ, то отменено будетъ воспрещеніе помѣщать въ здѣшнихъ газетахъ нападки на французскую фамилію. Не возможно привести всѣхъ подробностей, которыми Г. Гойна старался оправдать свое поведеніе и въ какомъ свѣтѣ представить дѣйствія ультрамодерасовъ. Наконецъ дошедши до исторіи закрытія своего министерства, досталъ бумагу и сказалъ: „Это запечатанное письмо знаетъ обо всемъ. Въ немъ описана исторія того, что произошло съ вечера 2-го числа — до утра 3-го Октября. Но это письмо нѣмъ и не отзовется. Я могу сказать только то, что объявлено было мною герцогу Валенсіи, 3-го числа, въ 7½ часовъ вечера, видѣлъ я драгоцѣнныя слезы, кавшіяся по прекрасному лицу Королевы, и еще тогда удостоился я получить знакъ ея ко мнѣ довѣрія: Ея Величество не только распрашивала у меня о разныхъ общественныхъ дѣлахъ, но сверхъ сего совѣщалась относительно одного фамильнаго вопроса, и послѣдовала моему совѣту. Въ журналѣ *Faro*, правда, сказано было тогда, что Королева заблаговременно была увѣдомлена, и взяла обратно данное намъ довѣріе, но я согласенъ лучше десять разъ умереть, нежели допустить, что Королева увѣдомлена была тогда о томъ что происходило.“ Г. Гойна при оговорила, что примирительныя чувствованія герцога Валенсіи могутъ быть искренни, но партія жур. *Faro* къ тому лишь стремилась, чтобы унижить Королеву.

Эта рѣчь произвела глубокое впечатлѣніе. Всѣ взоры свои обратили на президента министровъ, генерала Нарваэза. Однако не онъ, но министръ внутреннихъ дѣлъ, Сарториусъ, вставши, объявилъ, что онъ не можетъ сказать — что произошло ночью 3-го Октября, такъ какъ ему это неизвѣстно. „Однако я желалъ бы — продолжалъ онъ — чтобы Г. Гойна сказалъ намъ, что въ себѣ заключаетъ это таинственное письмо. Пускай онъ распечатаетъ его, нынѣшнее правительство не имѣетъ причины опасаться обвиненій. Горе ему, если исторія когда нибудь обнаружитъ всѣ его письма. Тогда актеры драмы, сюжетомъ коей обладаетъ Г. Гойна, содрогнутся, если не предъ настоящимъ, то предъ будущимъ поколѣніемъ.“

— Въ журналѣ *Faro* изливаютъ сегодня всю свою желчь на Г. Гойна. Думаютъ однако, что спосობъ, какимъ произошла послѣдняя министерская перемѣна, слишкомъ не естественъ, и не можетъ возобновиться, безъ „перемѣны правительства.“

Hiszpania

Мадридъ, 4 грудня.

Слѣдствіе по поводу мorderства popeлнуoneго въ палацѣ Крѣловѣй Крѣстыны, zostało зъ wyшzego polecenia zaniechane. Podobnieжъ zwinięto process wytoczony Panu La-Riva, обвинionemu niegdysъ, jakъ wiadomo, ъ strzeleniu do powozu Krѣlowѣй, a to zъ powodu, jakъ gлосzają, że imiona niektѣrychъ waжnychъ osѣbъ zawiakane były w te sprawу.

— Wczorajsze posiedzenie Senatu było bardzo waжne. Projektъ do adresu, w którymъ lubo w umiarkowanьszychъ wyrazachъ niżъ w Kongressie, wyrzeczona jest jednakъ ostra nagana ostatniego ministerstwa, dałъ powѣd P. Garcia Goyena, który stałъ na czele tegoжъ ministerstwa, do uchylenia w części zasłony, jaką teraźniejsi Ministrowie okrywają sposѣbъ dostania się swego do steru rządu. Upzedzić naleжy, że P. Garcia Goyena jest to 70-letni, w usлугachъ kraju swego osiwiakły starzec, którego dobrej sławy naj-аlѣoшisza zawięcъ nigdy dotkającъ nie smiata. Dla oczyszczenia się zъ zarzutu, jakoby chciwymъ byłъ władzy ministerjalnej, zacząłъ naprѣdъ obszernie opisywakъ, jakimъ sposѣbemъ w dniu 31 sierpnia do gabinetu powołany zostałъ. „Uległem, rzekłъ, tylko prośbomъ Krѣlowѣй, która mi rzekła nawzajem: „Nie możesz sobie wyobrazić jakъ ci wdzięczna jestem za to, żeś przyjąłъ ministerstwo; w życiu mojemъ nigdy ci tego nie zapomnę.“ Następnie porѣwnywałъ zjadliwie pociski mniemanychъ podpѣr monarchii ultra-moderadѣw, rzucane wѣwczas w dzienniku *Faro* na moralność Krѣlowѣй, ze srodkami, przezъ jakie onъ i koledzy jego usiłowали tymъ potwarzomъ tamę położyć. Nie tylko zakazano wpuszczać do Hiszpanii niektѣre gazety francuzkie, ale nadto upzedzono rządъ francuzki, że wiadome tu jestъ zrodko, zъ którego wypływały potwarze gazetъ tamtejszychъ, i że jeśli takъ we nie ustana, cofnięty бeдзiе zakaz umieszczania w pismachъ tutejszychъ pociskѣwъ na familią francuzką. Trudno przytoczyć wszystkie szczegѣлы, któremi P. Goyena usiłowалъ usprawiedliwić biegъ zarządu swego i w jasnemъ swiетle wystawić nienawistne postępowanie ultra-moderadѣw. Nareszcie, doszedszy do historyi rozwiązania swego ministerstwa, wydobylъ zapieczetowany pakietъ i rzekłъ: „To zapieczetowane pismo wie o wszystkimъ. W niemъ skreślona jestъ historya tego, co zaszło od wieczora d. 2, do rana d. 3 października. Ale to pismo jestъ nieme i teraz jeszcze nie przemѣwi. To tylko powiedzić mogę, comъ mówiłъ wѣwczas Xięciu Walencyi. Dnia 3, o godz 7½ wieczoremъ, widziałemъ drogie tьzy pływające po nadobnychъ licachъ Krѣlowѣй, i jeszcze wtedy otrzymałemъ nowy dowѣdъ jęj zaufania, albowiemъ nie tylko wypytowała się mnie o różne interesa ogѣlne, ale nadto radziła się w pewnej kwestyi familijnej i usлуchala mojejъ rady. Dziennikъ *Faro* wprawdzie powiedzialъ wtedy, że Krѣlowa w samą porę została objašniona i odebrała na swoimъ zaufanie; ale ja wolę raczej dziesięć razy umrzeć, niżъ przypuścić, że Krѣlowa wiedziata o wszystkimъ, co wtedy zaszło.“ P. Goyena dodałъ, że pojednawcze uczucia Xięcia Walencyi mogą być szczere, ale stronnictwo dz. *Faro* dąжyło tylko do tego, aby Krѣlowę poniżyć.

Ta mowa gлѣbokie sprawiła wraжenie. Wszystkichъ oczy zwrѣciły się na Prezesa Ministrѣw, Jenerala Narvaez. Atoli nie on, lecz Ministerъ spraw wewnętrznychъ Sartorius, podniѣsłъ się, oswiadczającъ, że nie może powiedzić, co zaszło w nocy 3 październ., gdyż samъ tego nie wie. „Pragę jednakъ — mówiłъ dalej — aby P. Goyena powiedzialъ namъ, co owe tajemnicze pismo w sobie zawiera. Niechъ je odpieczetuje; rządъ teraźniejszy niema powodu lękać się jego objašnienъ. Biada mu, jeśli kiedyśъ historya wszystkie jego pisma objawi. Wѣwczas aktorowie dramatu, którego textъ P. Goyena posiada, zadrzą, jeżeli nie przedъ teraźniejszymъ, то przedъ sądemъ przyszłychъ pokoleń.“

— Dziennikъ *Faro* wylewa dziś całą swoją żѣlć на P. Goyena. Sądzi jednakъ, że sposѣbъ, w jaki zaszła ostatnia zmiana ministerjalna, jestъ zbytъ nadnaturalny, aby bezъ „zmiany rządu“, mógłъ się powtѣrzyć.

— Во вчерашнее заседание конгресса, депутат маркиз Албаидо (прогрессистъ) совѣтовалъ министрамъ, чтобы они приготовляли соединеніе Португаліи съ Испанією. Англія, говоритъ ораторъ, не будетъ противиться сему сліянію обѣихъ странъ въ одну державу, ибо для ней очень выгодно, чтобы Франція имѣла позади себя столь сильное государство. Этотъ же депутатъ убѣждалъ, что Испанія въ отношеніи промышленности превоеходитъ только Португалію и Турцію.

5 Декабря.

Въ *Eco del Comercio* пишутъ слѣдующее: „Вчера поспели правоподобныя слухи, что вскорѣ послѣдуетъ преобразование кабинета. Сначала выйдеть изъ кабинета г-нъ Орландо, но кажется, что за нимъ выйдутъ и его товарищи. Г-нъ Бельтранъ де Ли имѣеть быть назначенъ министромъ финансовъ, а г-нъ Оливанъ или г-нъ Караско поступитъ на его мѣсто въ морское министерство.

— Съ острова Teneriffa уведомляютъ, что свирѣпствовавшая тамъ эпидемическая болѣзнь значительно усилилась.

Турція.

Константинополь, 24 Ноября.

Порта уведомила всѣхъ иностранныхъ посланниковъ о снятіи блокады съ Албанскихъ портовъ, по случаю возстановленія порядка въ этой странѣ.

— На прошедшей недѣлѣ было еще нѣсколько холерныхъ случаевъ; но признаки этой болѣзни сдѣлались столь слабы, что медики не сомнѣваются въ скоромъ прекращеніи оной.

Китай.

Гонг-Конгъ, 1 Ноября.

Несогласія въ Кантонѣ все еще продолжаютъ; китайская чернь питаетъ ожесточенную ненависть къ Англичанамъ, но Китайское правительство не дерзываетъ во враждебныхъ намѣреніяхъ. Не смотря на то, англійскій губернаторъ Дави долженъ былъ готовиться къ разнымъ непредвидѣннымъ случаямъ, и онъ въ самомъ дѣлѣ предпринимаетъ соответственныя мѣры. Подъ начальствомъ адмирала Энгфильда, находится въ готовности сильный флотъ, увеличенный недавно однимъ линейнымъ кораблемъ, и сверхъ сего 3,000 чел. состоятъ во всегдашней готовности. Въ Кантонѣ дѣлаютъ приготовления къ защитѣ отъ нападенія Англичанъ, и укрѣпленія усиливаютъ болѣе чѣмъ когда либо. Приняты на службу иностранные офицеры, обучающіе военному искусству жителей кантонскаго округа, а на томъ самомъ мѣстѣ, которое въ Апрѣлѣ сего года уступлено было Кингомъ Англичанамъ, воздвигли вновь Китайцы крѣпость. Путешествіе въ верхъ по рѣкѣ Кантону, для иностранцевъ весьма опасно; недавно Г. Рейванъ былъ тамъ убитъ, а другой Европеецъ тяжело раненъ, ибо чернь стрѣляетъ съ береговъ по иностраннымъ судамъ. Такое положеніе дѣлъ не можетъ существовать долго, рано-ли поздно, — пишутъ въ *Bombay Times*, — мы должны начать завоеваніе южнаго Китая, а за симъ, быть можетъ, и остальнаго Китая; этою странною, какъ имѣющею лучшее внутреннее устройство, можно будетъ управлять удобнее, нежели Остъ-Индію.“

По случаю праздника Рождества Христова, слѣдующій *N. Виленскаго Вѣстника* выйдетъ чрезъ недѣлю, то есть 30-го Декабря с. г.

— На вчерашнемъ посѣденіи конгрессу, Депутатъ маркизъ Албаидо (прогрессиста) радилъ Министромъ, чтобы приготовили соединеніе Португаліи съ Испанією. Англія, (сказалъ мовецъ), не будеть сѣ спречиватиѣ temu zlanіu sіę obu krajów w jedno mocarstwo, gdyż jęj własnіe wiele zależy na tém, aby Francya miała zawsze po za sobą znaczne mocarstwo. Tenże deputowany wykazał, że Hiszpania pod względem przemysłowym, wyższa jest tylko od Portugalii i Turcyi.

Дня 5 grudnia.

Чытамы в *Eco del Comercio*: „Wczoraj krążyła pogłoska, mająca pozór prawdy, że niebawem nastąpią zmiany w gabinecie. Naprzód ma z niego wyjść P. Orlando, zdaje się jednak, że i inni koledzy towarzyszyć mu będą. P. Beltran de Lys ma objąć ministerstwo skarbu, a P. Oliyvan lub P. Carasco zastąpi go w ministerstwie marynarki.

— Donoszą z wyspy Teneriffy, że choroby epidemiczne przybrały tam zatrważający charakter.

Турція.

Константинополь 24 listopada.

Порта обвѣстила okolnikiemъ всыткнхъ Posłów zagranicznych, że blokada Portów Albanii, z powodu przytłumienia rozruchów w tym kraju, zupełnie cofniętą została.

— Lubo w bieżącym tygodniu wydarzyło się jeszcze kilka wypadków cholery, lecz oznaki тей choroby tak są łagodne, że lekarze nie wątpią, iż niebawem zupełnie ustanie.

СНІНУ.

Hong-Kong, 1 listopada.

Затаргі в Кантоніє трвajú ciągle. Англіcy są wідоcznie bardzo znenawidzeni od pospólstwa chińskiego, atoli rządowi chińskiemu nieprzyjaznych zamiarów przypisywać nie można. Z тѣмъ всыткнѣмъ Gubernator Angielski, Davis, musi być na wszystko przygotowany i rzeczywistość też stosownie przedsięwziąć środki. Pod Admiralem Englefield stoi w pogotowiu silna flota, powiększona jeszcze niedawno jednym okrętem liniowym, a 3.000 wojska są do rozrządzenia. Chińczycy w Кантоніє przygotowują się również do obrony przeciw Anglikom i wzmacnili fortyfikacje Bague bardziej niż kiedykolwiek. Zagranicznych oficerów przyjęto na żołd, którzy ćwiczą w służbie wojskowej mieszkańców okręgu Kantonskiego, а на томъ samymъ gruncie, który Kijing w Kwietniu r. b. odstąpił był Anglikom, wybudowali teraz Chińczycy warownię. Podróż w górę rz. Kanton jest dla podróżnych bardzo niebezpieczna; niedawno P. Rayvaan został тамъ zastrzelony, а inny Europejczyk ciężko raniony, pospólstwo bowiem strzela z brzegów do statków cudzoziemskich. Takowy stan rzeczy długo potrwać nie może, , przedzѣj czy później, (mówi gazeta *Bombay Times*), musimy rozpocząć zdobycie południowych Chin, а następnie może i resztę tego kraju, który, ponieważ wewnątrz dobrze jest zorganizowany, да сię łatwiej rządzić, aniżeli Indyе Wschodnie.“

Z okoliczności Świąt Bożego Narodzenia, następujący *N. Kuryera Wileńskiego* wyjdzie dopiero za tydzień, то jest, dnia 30-go Grudnia r. b.